Kunnandi fundur um kommunuvalið 2020

- Um uppgávur hjá kommunum og valstýrum og valnevndum í sambandi við kommunuval

UMHVØRVIS- OG VINNUMÁLARÁÐIÐ

Valnevnd og valstýri

Valnevnd

- Skipar fyri valinum

Valstýri

- Í kommunum, sum hava fleiri valstøð, setur kommunustýrið eitt valstýri at stíla fyri valinum har

Valrættur og valbæri

Treytir

- 18 ár og annars lúka treytirnar fyri valrætti og valbæri til løgtingið
- Tilmeldaður fólkayvirlitið í kommununi 2 vikur áðrenn valdagin og er búsitandi í kommununi á valdegnum

Gevið gætur

- Ríkisborgarar úr øðrum londum
- Verjumál, sbr. verjumálslógini § 6
- Veljari skal standa á vallista

Vallisti

Kommunustýrið letur gera ein lista yvir veljarar í seinasta lagi 1. september 2020

Vallistin skal leggjast fram til alment eftirlit í seinasta lagi týsdagin 13. oktober

- Kæra
- Rætting í vallista til og við valdagin

Valkort

Kommunustýrið kann gera av, at valkort verða send út til veljarar

Valkort skal innihalda hesar upplýsingar um veljaran

- ✓ Navn
- ✓ Bústað
- ✓ Talnummar á vallistanum

Valkort skulu sendast veljaranum í seinasta lagi 27. oktober 2020

Valevnislistar

Valevni skal vera á einum valevnislista

Valevnislistar skulu latast

- valnevndarformanninum
- kommununi

Í seinasta lagi kl. 18 týsdagin 20. oktober

Valevnislisti - dømi

	Fult navn	Starv	Bústaður	Føðingardagur	Møgulig váttan
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

Listi yvir stillarar

	Stillarar				
	Fult navn	Starv	Bústaður	Føðingardagur	Undirskrift
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Tal á kommunustýrislimum

Kommunur við í minsta lagi 7 og í mesta lagi 17 kommunustýrislimum:

Kommuna	Fólkatalið 1/1-20	Kommunustýrislimir*
Tórshavnar	21.965	13
Klaksvíkar	5.249	11
Runavíkar	4.150	11
Eysturkommuna	2.156	9
Vága	2.132	11
Sunda	1.811	11
Tvøroyrar	1.713	7
Fuglafjarðar	1.589	9
Vágs	1.352	9
Nes	1.338	7
Vestmanna	1.245	7
Sørvágs	1.235	7
Sjóvar	1.089	7
Eiðis	762	7
Hvalbiar	679	7
Kvívíkar	597	7
Sands	531	7

Kommunur við 5 kommunustýrislimum

Kommuna	Fólkatalið 1/1-20
Skopunar	440
Hvannasunds	416
Sumbiar	358
Viðareiðis	346
Porkeris	318
Kunoyar	155
Skálavíkar	144
Húsavíkar	115

Kommunur við 3 kommunustýrislimum

Kommuna	Fólkatalið 1/1-20
Hovs	99
Fámjins	83
Skúvoyar	40
Fugloyar	38

Brek við valevnislistum

Valevnislisti ófullfíggjaður

- Valnevndin boðar stillaranum frá, sum fær 24 tímar at bøta um brekið

Eitt valevni er á fleiri valevnislistum

- Valnevndin boðar valevninum frá í seinasta lagi 29. okt.
- Valevni boðar valnevndini frá í seinasta lagi 30. okt. hvørjum lista hann vil standa á

Um fleiri valevni standa á listanum enn loyvt

- Valevnislisti ógildugur

Um valevni ikki er valbært ella ivi er um hvør persónurin er

- Strikast av listanum

Um sami veljari er stillari á fleiri listum

- Strikast á øllum listum

Góðkendir valevnislistar

Góðkendu valevnislistarnir fáa eitt bókstavafrámerki

Valevnini fáa eitt talnummar, soleiðis sum tey eri sett upp á valevnislistanum

Atkvøðuseðlar

Valnevndin útvegar neyðugt tal av atkvøðuseðlum, sum tú ikki skalt kunna síggja ígjøgnum

Krøv til atkvøðuseðilin

- Upplýsing um valdag og valár
- Bókstavs- og floksfrámerki
- Nøvnini á øllum valevnum
- Valevnislistarnir og valevnini skulu verða skild hvør frá øðrum
- Einki annað orð, bókstavur ella frámerki má vera á atkvøðuseðlinum

Valhøli, atkvøðurúm og atkvøðukassar

Kommunustýrið avgerð hvar valið fer fram

Krøv til atkvøðurúm

- Eingin uttanífrá skal kunna síggja hvussu atkvøtt verður

Yvirlit yvir valevni skulu hanga uppi í valhølinum og atkvøðurúminum

Prentað vegleiðing um ásetingar í lógini, sum hava størstan týdning fyri valið

Atkvøðukassar

- Læstir
- Eingin atkvøðuseðil skal kunna takast uppúr, uttan at kassin verður latin upp

Kommunuval og covid-19

Handreinføri og frástøða er umráðandi

Maska og einnýtishandskar

Spritta pennar og skifta pennar út

Um ivamál - Seta seg í samband við koronaráðgevingina á corona@arb.fo ella tlf. 304040

Atkvøðugreiðslan byrjar

Uppgávan hjá valnevndar- ella valstýrisformanninum tá ið atkvøðugreiðslan byrjar:

- Kunngerð nøvnini á limunum í nevndini ella stýrinum
- Kunngerð talið á kommunustýrislimum, ið skulu veljast
- Kunngerð hvørjir valevnislistar eru móttiknir
- Vísir fram tómar atkvøðukassar og læsir atkvøðukassarnar

Valbók

Valnevndar- ella valstýrisformaðurin hevur eftirlit við valbókini

Hvat verður ført í valbókina?

- Alt, ið hevur týdning fyri valið, t.d.
  - Tal á valevnislistum við nøvnum á valevnum
  - Tal á atkvøðuseðlum, ið skulu nýtast til valið
  - Tal á gildum og ógildum atkvøðuseðlum
  - Tal á gildum og ógildum brævatkvøðum
  - Atkvøðutølini fyri hvønn valevnislista og fyri hvørt valevni
  - Nøvnini á teimum valdu
  - Annars avgerðir, sum valnevndin tekur viðvíkjandi valinum

Eftir valið, skal valbókin undirskrivast av allari valnevndini og so í varðveitslu hjá kommunustýrinum

Atferðarreglur

Øll, sum eru í valhølinum, skulu lýða boðum formansins

Tað er bannað limum í valnevndini, valstýrinum ella hjálparfólki at halda eyga við, hvussu veljari hevur atkvøtt

Atkvøðugreiðslan

Veljari

- ✓ letur inn valkortið,
- ✓ verður avmerktur á vallistanum og
- ✓ fær atkvøðuseðilin útflýggjaðan

Valnevndin/-stýrið kann biðja um samleikaprógv

Um veljari ikki hevur valkort við → Nýtt valkort

So

- ✓ fer veljarin inn í atkvøðuhølið, har eingin annar er
- ✓ setir veljarin kross við ein valevnislista og/ella fyri eitt valevni á sama lista
- ✓ leggur veljarin atkvøðuseðilin saman og setir hann beint í atkvøðukassan

Hjálp til at greiða atkvøðu

§ 15 í kommunuvallógini varð broytt í september.

Veljari kann fáa hjálp at greiða atkvøðu í atkvøðuhølinum ella beint uttan fyri valhølið

- ➢ veljarin kann fáa hjálp frá tveimum persónum
- ➢ veljarin kann krevja, at annar av persónunum er ein, sum hann sjálvur vísir á
- ➢ tey, sum veita hjálp við atkvøðugreiðslu, hava tagnarskyldu

Veljarin skal skilliga kunna siga ella á annan hátt vísa hvørjum hann vil atkvøða fyri

Veljari, sum greiðir brævatkvøðu, kann eisini fáa líknandi hjálp (nýtt)

Atkvøðugreiðslan endar

Valið endar kl. 20

Tá ið steðgur kemur í atkvøðugreiðsluna aftan á kl. 20, skal valið vera lýst liðugt

Limir í valnevndini/-stýrinum og hjálparfólk kunnu atkvøða

Atkvøðugreiðsla við brævi

Kommunuvallógin vísir til reglurnar í løgtingsvallógini

Nær

- 4 mánaðar áðrenn valdagin (10. juli 2020)
- ella 1 viku áðrenn (3. november 2020)
- í seinasta lagi dagin fyri valdagin

Hvar

- føroyskum, donskum ella grønlendskum kommunum
- føroyskum og donskum sendistovum/konsulátum
- á sjúkrahúsi ella stovni
- heima við hús
- varðhaldinum

Atkvøðugreiðsla við brævi
- kommunan

Hvat ger kommunan við móttiknar brævatkvøður?

- savnar saman
- føra yvirlit yvir
  - navn og bústað hjá avsendara
  - nær brævatkvøðan er móttikin
- brævbjálvarnir verða sendir óopnaðir til viðkomandi valstýri
- brævbjálvarnir skulu vera valstýrinum í hendi áðrenn atkvøðugreiðslan byrjar

Atkvøðugreiðsla við brævi
- valstýrið

Hvat verður gjørt á valstaðnum?

- áðrenn atkvøðugreiðslan byrjar
  - valstýrið opnar størru brævbjálvarnar og kannað verður um viðkomandi stendur á vallista → avmerktur á vallistanum
  - fleiri brævatkvøður frá sama veljara – seinast dagfesta fylgibrævið
  - um veljari ikki hevur valrætt verður atkvøðan ikki tald við
  - brævbjálvarnir, sum verða taldir við, verða goymdir við fylgibrævinum og størra brævbjálvanum til atkvøðugreiðslan er endað
  - lítlu brævbjálvarnir verða settir í ein atkvøðukassa og blandaðir og ikki opnaðir fyrr enn uppteljingin ger hetta neyðugt
  - ov seint innkomnar brævatkvøður verða liggjandi óopnaðar og verða ikki taldar við
  - veljari kann atkvøða á valdegnum, hóast hann hevur greitt brævatkvøðu

Loyniligt val

Valið er loyniligt

- dómstólarnir kann ikki krevja at fáa at vita, hvørjum ein veljari hevur atkvøtt fyri
- eingin í valhølinum hevur loyvi at geva veljaranum ráð, ávísing ella tilelving um hvønn hann skal velja
- tað er ikki loyvt at kanna eftir, um veljarar greiða atkvøðu

Atkvøðuteljing

Atkvøðurnar verða taldar upp, so skjótt atkvøðugreiðslan er av

Atkvøðuteljingin er almenn og fer fram á valstaðnum

Ein atkvøðuseðil er ógildur

- um tað ikki við vissu sæst, hvønn valevnislista veljarin hevur viljað atkvøtt fyri,
- um atkvøðuseðilin er øðrvísi vorðin enn teir, sum útflýggjaðir eru til atkvøðugreiðsluna,
- um á atkvøðuseðilin er skrivað annað enn ein krossur ella valevnisnavn, ella um atkvøðuseðlinum við vilja er givið slíkt eyðkenni, at tað sæst, hvør veljarin er

Soleiðis atkvøður tú

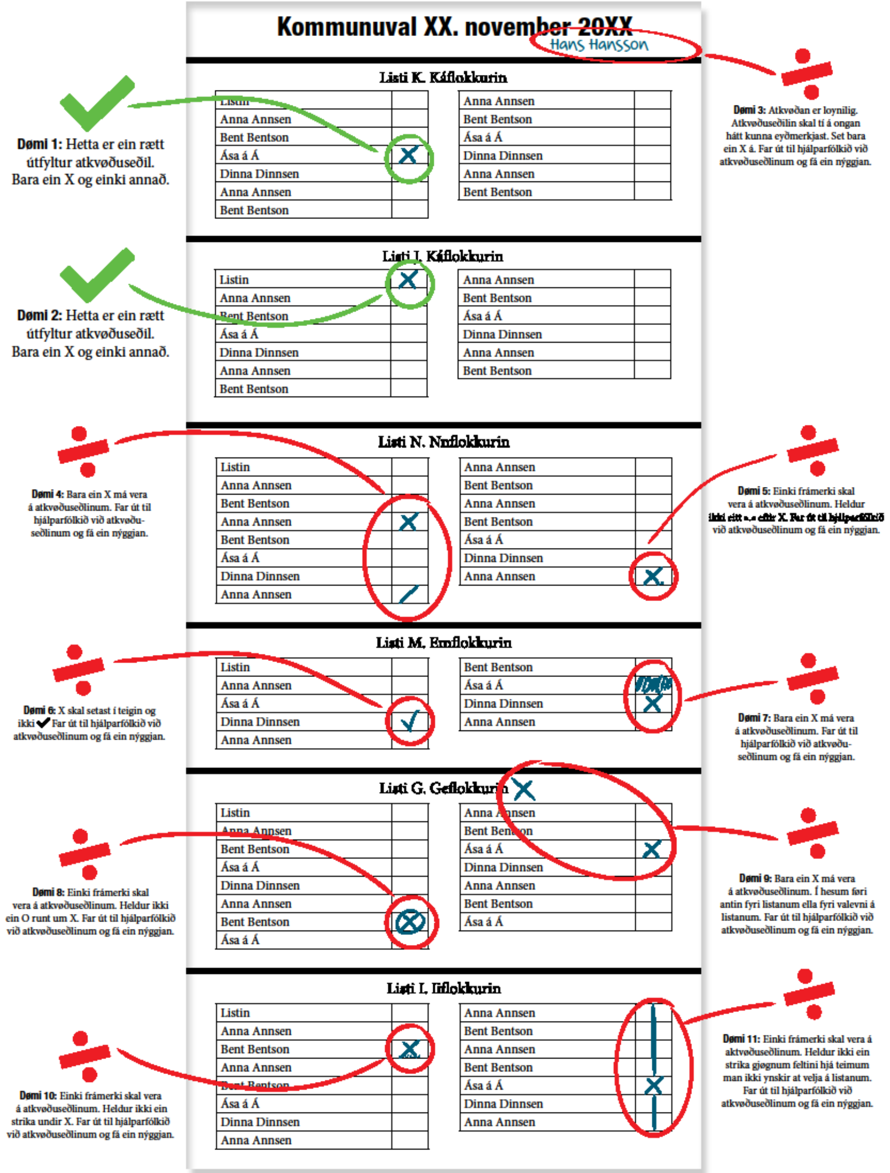

Atkvøðuteljingin endar

Valnevndin/-stýrið ger valið upp

Í kommunum við fleiri atkvøðu økjum, kemur valnevndin saman í seinasta lagi dagin eftir atkvøðugreiðsluna, fyri at gera upp fyri alla kommununa.

Í kommunum við einum valstaði verður úrslitið ført beint inn í valbókina og kunngjørt

Samlaða atkvøðutalið verður borið saman við valkortini

Uppgerð av valinum

- Endalig uppgerð sama dag ella dagin eftir
- Avgerast skal hvussu nógv valevni verða vald fyri hvønn valevnislista. Hetta verður gjørt eftir d'Hondt leistinum

Dømi – 7 kommunustýrislimir

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
A	260	130	86,7	65	52
B	93	46,5	31,0	23,3	18,6
C	370	185	123,3	92,5	74

Uppgerð av valinum

Persónligu atkvøðutølini gera av hvør verður valdur inn fyri valevnislistarnar

Valevni, ið ikki verða vald, verða roknað sum tiltaksfólk fyri tey valdu í røð eftir persónliga atkvøðutalinum

Fer kommunustýrislimur frá í valskeiðinum, og er einki tiltaksfólk, skal landsstýrið skipa fyri vali av so mongum limum sum resta í

Uppgerð av valinum

Valbókin verður førd og latin kommunustýrinum

Atkvøðutilfarið latið kommunustýrinum

Møgulig fínteljing skal fara fram í seinasta lagi 17. november 2020

Kommunan skal goyma atkvøðutilfarið, til kærufreistin er farin, ella møgulig klaga er endaliga viðgjørt.

Fráboðan og frítøka

Valnevndin boðar teim valdu frá

Kommunustýri kann loyva persónum at sleppa undan vali vegna

- ringa heilsu
- starv ella
- virki ella tílíkt

Kæra

Kærast skal um valið í seinasta lagi 19. november 2020

Kommunustýrið skal viðgera kærur á kommunustýrisfundi í seinasta lagi 29. november 2020

- Áðrenn kommunustýrið tekur avgerð skal valnevndin fáa høvi at ummæla kæruna

Niðurstøða kommunustýrisins kann vera skotin inn fyri landsstýrismannin í seinasta lagi 14 dagar eftir at avgerðin er tikin

Um valið verður lýst ógilt, verður umval sum skjótast

Spurningar?

Vælkomin at senda spurningar til

Hilmar Høgenni - hilmarh@uvmr.fo

Jónas Tór Næs - jonasn@uvmr.fo